Overtaksationskommissionen for Vejle og Ringkøbing

Formandens kendelse af 26. juni 2026

Sagsnr. 2026-300019

Sagens parter:

Lodsejer: virksomhed 1 ApS

(herefter benævnt lodsejeren)

Beliggende: adresse 1

mod

Anlægsmyndighed: Ikast-Brande kommune

(herefter benævnt kommunen)

Overtaksationskommissionen stadfæster taksationskommissionens afgørelse

---

Indledende oplysninger

Sagen vedrører spørgsmålet om afvisning eller berostillelse af taksationsmyndighedernes behandling af Ikast-Brande Kommunes taksationsbegæring vedr. virksomhed 1 ApS, adresse 1 grundet vandløbsrestaurering jf. vandløbslovens § 37, stk. 1, jf. stk. 4.

Da nærværende anmodning alene vedrører spørgsmålet om afvisning eller berostillelse af en sag, træffes afgørelsen af formanden for Overtaksationskommissionen for Vejle og Ringkøbing, fhv. kommissarius, cand.jur. Erling Christensen uden deltagelse af kommissionens sagkyndige medlemmer. Formanden har endvidere besluttet, at sagen behandles på skriftligt grundlag.

Parterne har haft mulighed for at komme med deres synspunkter, forinden formanden har taget stilling til sagen.

Formanden blev bistået af juridisk sekretær, fuldmægtig Halldóra Jórunn Rævmann Gettermann.

Sagens oplysninger

Karup Å indgår som en del af vandplanen for Hovedopland 1.2 Limfjorden, hvor der er udpeget en indsats til etablering af faunapassage ved en opstemning i forbindelse med vandindtaget til virksomhed 2 . Opstemningen spærrer for 42,4 km opstrøms beliggende vandløb. Denne indsats er videreført i vandområdeplanernes tredje planperiode for 2021-2027, hvorfor Ikast-Brande Kommune fortsat har en pligt til at gennemføre projektet.

På baggrund af en gennemført forundersøgelse af mulige vandløbsrestaureringsprojekter traf Ikast-Brande Kommune beslutning om, at etableringen af faunapassagen skal ske ved scenarie 3. Som led i denne løsning indebærer projektet en nedlæggelse af opstemningen og genskabelse af naturlige hydrologiske forhold i Karup Å. Det medfører, at dambruget ikke vil have mulighed for at indtage vand ved hjælp af opstemningen. Det vil dog være muligt for dambruget at ansøge om en ny vandindvindingstillaldelse, f.eks. ved indtag med pumpe.

Projektet vil blive realiseret med hjemmel i vandløbslovens § 37, stk. 1.

Den 26. juni 2025 indbragte Ikast-Brande Kommune spørgsmålet om erstatning for Taksationskommissionen for Ringkøb, jf. § 19, stk. 2 i bekendtgørelsen om vandløbsregulering og –restaurering. Under taksationskommissionens behandling af sagen påstod lodsejernes repræsentant, at sagen afvises subsidiært berostilles.

Taksationskommissionens afgørelse af 12. januar 2026 vedrører derfor kun spørgsmålet om afvisning og berostillelse. Taksationskommissionens begrundelse og afgørelse er gengivet nedenfor.

Der er i sagen bl.a. fremlagt følgende materiale:

- KENDELSE: Taksationskommissionen for Ringkøbings kendelse af 12. januar 2026
- KLAGE: E-mail af 6. februar 2026 fra lodsejers repræsentant med indbringelse og bilag (bilag er under sagsakter fra 1. instans)
- Indbringelse for Overtaksationskommissionen - indlæg af 6. februar 2026 fra lodsejer repræsentant
- Indbringelse af erstatningsspørgsmål – e-mail af 26. juni 2025 fra kommunen
    - Indbringelse af erstatningsspørgsmål til Taksationskommissionen for Ringkøbing
    - Bilag 1 – Teknisk forundersøgelse - Kommunale projekter vedr. vandløbsrestaurering
    - Bilag 2 – Overtaksationskommissionen for Vejle og Ringkøbings formandskendelse af 17. juni 2025
- Lodsejer indlæg af 8. september 2025
- Kommunens indlæg af 7. oktober 2025

- Lodsejer indlæg af 28. oktober 2025
    - virksomhed 2 – oversigtskort - opstrøms
- Kommunens e-mail af 17. november 2025
- Lodsejer e-mail af 3. december 2025
- Kommunens e-mail af 18. december 2025
- Kommunens indlæg af 29. maj 2026
- Lodsejers indlæg af 8. juni 2026

Taksationskommissionens bemærkninger og afgørelse af 10. marts 2025:

"I forbindelse med det i sagen omhandlede, eller påtænkte, vandløbsrestaureringsprojekt for Karup Aa - der er omfattet af statens vandområdeplaner samt en del af implementeringen af EU's vandrammedirektiv, henholdsvis den tredje planperiode 2021-2027, og gennemføres med hjemmel i vandløbslovens kapitel 7, herunder bestemmelsen i § 37, stk. 1 - er der på Kommunens initiativ udarbejdet en teknisk forundersøgelse af firmaet ALECTIA A/S vedrørende "Fjernelse af spærring RIN-00234 ved virksomhed 2 *i Karup Å", jf. bilag 1.*

I denne er der blandt andet beskrevet tre løsningsforslag eller scenarier til etablering af en faunapassage ved virksomhed 2 *samt de omkostninger og øvrige konsekvenser, disse hver især - og eksklusive et eventuelt erstatningsbeløb til ejeren af nævnte dambrug, det vil sige* virksomhed 1 *ApS - vurderes at have.*

På baggrund af undersøgelsen har Kommunen besluttet sig for at gennemføre scenarie 3, der ved nedlæggelse af den nuværende opstemning ved dambruget og etablering af en faunapassage skønnes at kunne genskabe de naturlige hydrologiske forhold i åen og samtidig vurderes som ikke blot den miljømæssigt bedste, men også den mest omkostningseffektive, løsning.

Som det fremgår af vandløbslovens § 37, stk. 4, har enhver, der lider tab ved en sådan foranstaltning ret til erstatning, hvilket således også gælder virksomhed 1 *ApS som ejer af dambruget.*

En sådan eventuel erstatning er efter det oplyste ikke medtaget i forundersøgelsens vurdering og opgørelse af de med projektet forbundne omkostninger og/eller dets omkostningseffektivitet, ligesom den ikke kan indgå i, og/eller dækkes af, de tilskud, som Kommunen har fået tilsagn om fra Miljøstyrelsen.

Kommunen har efter det oplyste ikke noget nærmere kendskab til det tab, der ved gennemførelsen af projektet kan, eller vil, blive påført virksomhed 1 *ApS, hvilket blandt andet skyldes, at der angiveligt ikke har været nogen egentlig dialog med selskabet herom.*

Som det fremgår af vandløbslovens § 73, stk. 1, fastsættes erstatning efter lovens § 37, stk. 4, af de i vejlovens § 105 og § 106 omtalte taksationsmyndigheder, aktuelt Taksationskommissionen for Ringkøbing.

Henset hertil, og med anmodning om stillingtagen til erstatningsspørgsmålet i relation til virksomhed 1 *ApS, har Kommunen ved skrivelse af 26. juni 2025 indbragt sagen for Taksationskommissionen.*

Der er mellem Kommunen og virksomhed 1 *ApS enighed om, at Taksationskommissionen - uagtet der ikke foreligger nogen endeligt administrativ afgørelse om gennemførelse af projektet - har den fornødne hjemmel til at behandle og tage stilling til den erstatning, som nævnte selskab eventuelt måtte være berettiget til - noget, der da ej heller ses at være i strid med foreliggende taksationspraksis.*

Spørgsmålet er herefter, om Kommunen har en saglig, reel og aktuel interesse i at få afklaret de økonomiske forhold og konsekvenser i relation til det aktuelt foreliggende, og ikke endeligt vedtagne, vandløbsrestaureringsprojekt, henholdsvis om virksomhed 1 *ApS på dette grundlag har tilstrækkelig mulighed for at vurdere og tage stilling til omfanget og størrelsen af selskabets heraf afledte (mulige) tab og eventuelle erstatningskrav.*

Hvad angår dette sidste, findes den ovenfor omtalte forundersøgelse, side 17-18 samt side 23-25, at indeholde en ret detaljeret beskrivelse af det af Kommunen valgte projekt - scenarie 3 - herunder de anlægstekniske samt fysiske, hydrologiske og biologiske forhold i vandløbet. Hertil kommer den på side 29-30 beskrevne vurdering af de med projektet forbundne omkostninger og/eller omkostningseffektivitet.

Som det fremgår af det fremlagte processkrift af 28. oktober 2025, har virksomhed 1 *ApS på baggrund af det foreliggende materiale, og ved ekstern konsulent, ment det muligt at foretage en vurdering af blandt andet de omkostninger, som en realisering af projektet antageligt vil udgøre, nærmere bestemt "ikke under 10 millioner kr.".*

Heroverfor står Kommunes manglende kendskab til det potentielle tab, som projektet kan/vil påføre virksomhed 1 *ApS, henholdsvis mulighederne for tilskud og finansiering samt en kvalificeret stillingtagen til, hvorvidt et eller flere andre løsningsforslag kan komme på tale, dersom det kan dokumenteres, at det/disse - jf. § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 797/2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter samt den hertil knyttede vejledning - er lige så miljø- og omkostningseffektive som scenarie 3.*

Ligeledes må det antages at være af væsentlig betydning for Kommunen at få fastlagt eller sandsynliggjort et sådant potentielt tab samt størrelsen af en heraf affødt erstatning, idet Kommunen ifølge § 6, stk. 2, i samme bekendtgørelse blandt andet kan undlade at gennemføre restaureringen, dersom de hermed forbundne omkostninger vurderes ikke at stå i rimeligt forhold til dens effekt, henholdsvis hvis den vurderes ikke at kunne gennemføres på en mere omkostningseffektiv måde.

På denne baggrund, og uanset det af virksomhed 1 *ApS i øvrigt anførte, findes hensynet til Kommunens ovenfor beskrevne behov for - allerede på projektets nuværende stade - at få afklaret omkostnings-/erstatningsspørgsmålet at være så tungtvejende, at den af dambrugets ejer nedlagte afvisnings-/udsættelsespåstand ikke kan tages til følge, samt at den indgivne taksationsbegæring derfor skal fremmes til realitetsbehandling.*

Det bemærkes i den forbindelse, at virksomhed 1 *ApS på ny kan indbringe sagen for Taksationskommissionen, hvis der efter, eller i forbindelse med, en fortsat behandling og/eller en eventuel endelig vedtagelse og gennemførelse af projektet måtte vise sig at være yderligere eller ukendte krav, der kan berettige selskabet til en supplerende erstatning.*

Hver part bærer egne sagsomkostninger i relation til denne formandskendelse, jf. vejlovens § 123, stk. 4, og som i øvrigt nærmere nedenfor bestemt.

Herefter

b e s t e m m e s :

Den af virksomhed 1 *ApS nedlagte påstande om afvisning, subsidiært om i berostillelse, af den af Ikast-Brande Kommune indgivne taksationsbegæring tages ikke til følge, hvorfor sagen fremmes til behandling i realiteten.*

Hver part bærer egne sagsomkostninger i forbindelse med behandlingen og afsigelsen af denne formandskendelse, dog således, at eventuelle udgifter omfattet af vejlovens § 111, stk. 2, 2. punktum, afholdes af Ikast-Brande Kommune.

Sagen udsat på virksomhed 1 *ApS' stillingtagen til, hvorvidt nærværende kendelse ønskes indbragt for Overtaksationskommissionen, subsidiært - og efter Taksationskommissionens nærmere bestemmelse - parternes skriftveksling om sagens realitet."*

Parternes påstande og synspunkter

Lodsejeren påstod taksationskommissionens afgørelse ændret, således at sagen afvises fra behandling af Taksationskommissionen for Ringkøbing, subsidiært berostilles.

Lodsejeren fremførte i indlæg af 8. september 2025 fra lodsejers repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"[…]

Det er vores synspunkt, at taksationssagen på nuværende skal afvises og/eller ikke fremmes af Taksationskommissionen, idet taksationssagen skal afvente endelig stillingtagen til omfanget og lovligheden af det indgreb overfor virksomhed 2 *, der foretages med vandløbsreguleringsprojektet.*

For Taksationskommissionen nedlægger vi dermed principal påstand om, at taksationssagen på nuværende tidspunkt afvises, og subsidiær påstand om, at sagen berostilles, indtil der foreligger en afgørelse vedrørende indgrebet.

Til støtte for de nedlagte påstande gøres det gældende:

- *at taksationssagen ifølge retsgrundlaget ikke skal behandles forud for endelig stillingtagen til indgrebet, idet der - i modsætning til vandløbsreguleringsprojekter - ikke ved vandløbsrestaureringsprojekter gælder et lovkrav om, at økonomiske spørgsmål skal afgøres først ved taksation, jf. afsnit 1.1, og*
- *at der ikke i øvrigt foreligger hensyn, der afgørende taler for, at taksationssagen skal afgøres forud for endelig stillingtagen til indgrebet, jf. afsnit 1.2.*

1. TAKSATIONSSAGEN SKAL AFVENTE ENDELIG STILLINGTAGEN TIL INDGREBET

1.1 Der gælder ikke et lovkrav om, at økonomiske spørgsmål skal afgøres først ved taksation

Ikast-Brande Kommune anfører i anmodningen (side 2), at indbringelse for taksation er påkrævet på det foreliggende grundlag med henvisning til § 19, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering m.v., og at meddelte godkendelser efter vandløbsloven - ifølge klagenævnspraksis - kan blive ophævet, såfremt der ikke er afklaring af de "økonomiske spørgsmål".

Det er vores forståelse, at Ikast-Brande Kommune - med sin henvisning til klagenævnspraksis - henviser til bl.a. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 21. december 2016 (sagsnr. NMK-43-00646), som er omtalt i den kendelse fra Overtaksationskommissionen for Vejle og Ringkøbing af 17. juni 2025, som Ikast-Brande Kommune har henvist til i sin anmodning (side 3).

Det er imidlertid vores opfattelse, at Ikast-Brande Kommunes retsopfattelse beror på en forkert fortolkning/forståelse af bekendtgørelsens § 19, stk. 2, og af klagenævnspraksis.

Bekendtgørelsens § 19, stk. 2, henhører under bekendtgørelsens kapitel 5 om "Vandløbsmyndighedens behandling og afgørelse af sager efter kapitel 2-4", der bl.a. fastsætter regler om behandling af vandløbsreguleringsprojekter efter bekendtgørelsen kapitel 2 ("Regulering af vandløb m.v.").

Denne sag angår imidlertid ikke et vandløbs<u>reguleringsprojekt</u>, men derimod et vandløbs<u>restaureringsprojekt</u> efter vandløbslovens § 37, stk. 1, der således skal behandles efter reglerne i bekendtgørelsens kapitel 7 ("Vandløbsrestaurering").

Taksationssagen skal dermed ikke behandles efter reglerne i bekendtgørelsens kapitel 5, men derimod reglerne i bekendtgørelsens kapitel 7.

Bekendtgørelsens kapitel 7 om vandløbsrestaureringsprojekter stiller - i modsætning til bekendtgørelsens kapitel 5 om bl.a. vandløbsreguleringsprojekter - <u>ikke</u> krav om, at godkendelse af projektet skal indeholde en forudgående endelig afgørelse af eventuelle økonomiske spørgsmål. Et sådant krav er således ikke medtaget i bekendtgørelsens § 26, som i bekendtgørelsens kapitel 7 er den modsvarende bestemmelse til bekendtgørelsens § 19.

Der er heller ikke i klagenævnspraksis stillet krav om, at godkendelse af et vandløbsrestaureringsprojekt skal indeholde en forudgående endelig afgørelse af eventuelle økonomiske spørgsmål. Den klagenævnspraksis, som Ikast-Brande Kommune - efter vores forståelse - henviser til, angår således vandløbs<u>reguleringsprojekter</u> og ikke vandløbs<u>restaureringsprojekter</u>.

Tværtimod er det fastslået i klagenævnspraksis, at der ikke kræves en forudgående afklaring af økonomiske spørgsmål i sager om vandløbsrestaureringsprojekter. Der kan f.eks. henvises til Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 18. december 2017 (sagsnr. NMK-43-00674), som vedrørte både et regulerings- og et restaureringsprojekt (med vores understregning):

"Den påklagede afgørelse omfatter udlægning af gydegrus og håndsten, afgravning af brink og stensikring ved et vandingssted, og er hjemlet med vandløbslovens § 17 og § 37 om henholdsvis regulering og restaurering.

Miljø- og Fødevareklagenævnet forstår derfor kommunens afgørelse sådan, at projektet både indeholder regulering- og restaureringstiltag.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at tiltag, som har til formål at forbedre de fysiske forhold i et vandløb med henblik på at opnå målopfyldelse er omfattet af bestemmelserne om vandløbsrestaurering. Randers Kommune har imidlertid ikke forholdt sig til, hvilke konkrete projekttiltag, kommunen opfatter som restaureringstiltag og hvilke projekttiltag, kommunen opfatter som regulering.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at dette er en mangel ved afgørelsen, jf. herved også forvaltningslovens § 24 , idet afgørelser om regulering hhv. restaurering i bekendtgørelsen om vandløbsregulering- og restaurering mv. er underlagt forskellige lovmæssige krav, der skal være opfyldt, før der kan træffes afgørelse efter de to bestemmelser. Der er eksempelvis forskel i krav til længden af offentlighedsfasen og forskellige rækkefølgebestemmelser, idet bekendtgørelsens § 19 og § 26 stiller forskellige krav til, hvilke endelige afgørelser efter anden lovgivning, der skal foreligge, inden der kan træffes afgørelse efter vandløbsloven, ligesom kravet om afklaring af økonomiske spørgsmål, forinden der kan træffes afgørelse, alene gælder reguleringstiltag, men ikke restaureringstiltag."

Det er på denne baggrund vores opfattelse, at hverken bekendtgørelsen eller klagenævnspraksis stiller krav om, at taksationssagen skal afgøres forud for endelig stillingtagen til indgrebet.

1.2 Der foreligger ikke hensyn, der afgørende taler for, at taksationssagen skal afgøres først

Da hverken bekendtgørelsen eller klagenævnspraksis stiller krav om, at taksationssagen skal afgøres forud for endelig stillingtagen til indgrebet, må det klare udgangspunkt herefter være, at taksationssagen skal behandles efter lovgivningens almindelige ordning.

Det er lovgivningens almindelige ordning, at der først tages stilling til omfanget og lovligheden af indgrebet, og at der dernæst tages stilling til det økonomiske opgør, jf. navnlig vejlovens kapitel 10 og ekspropriationsproceslovens kapitel 4, og det er i den forbindelse vores opfattelse, at der ikke i denne sag foreligger tungtvejende hensyn og/eller det fornødne hjemmelsgrundlag, som taler for at fravige den almindelige ordning.

Udgangspunktet må dermed fastholdes for denne taksationssag.

Hertil kommer, at en proces i overensstemmelse med lovgivningens almindelige ordning vil være procesbesparende for parterne.

Dette beror på, at det først efter en endelig stillingtagen til indgrebet og dets udformning, omfang mv. vil være muligt entydigt at fastlægge og vurdere vandløbsrestaureringsprojektets konsekvenser for driften af virksomhed 2 *. Fremmes denne taksationssag således til behandling, vil der efter vores opfattelse være betydelig risiko for, at sagen vil skulle versere af to omgange for taksationsmyndighederne.*

Disse proceshensyn synes tillige tiltrådt af Ikast-Brande Kommune, der i sin anmodning (side 2-3) anfører, at processen "kan være uhensigtsmæssigt, herunder hvis projektet senere i processen måtte blive ændret, ligesom det betyder, at en eventuel tilkendt erstatning alene skal betales, såfremt projektet rent faktisk gennemføres som beskrevet".

Det er på denne baggrund vores opfattelse, at denne taksationssag må behandles efter lovgivningens almindelige ordning og dermed med stillingtagen til selve indgrebet først.

[…]"

Lodsejeren fremførte i indlæg af 28. oktober 2025 fra lodsejers repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"[…]

1. TAKSATIONSMYNDIGHEDERNES HJEMMEL TIL AT FREMME SAGEN OG RETSSTILLINGEN I MEDFØR AF TAKSATIONSPRAKSIS

Det anfægtes ikke, at Taksationskommissionen for Ringkøbing formelt set har hjemmel til, at taksationssagen kan behandles.

Det skal dog fastholdes, hvordan det klare udgangspunkt - i mangel på et tilsvarende lovkrav, som der gælder for vandløbsreguleringsprojekter, jf. herved § 19, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering m.v. - er, at sagen skal behandles efter lovgivningens almindelige ordning, hvorefter der først tages stilling til omfanget og lovligheden af indgrebet.

Der henvises til vores indlæg af 8. september 2025 og nedenfor under afsnit 2. Ikast-Brande Kommune anfører med henvisning til to kendelser, at det er antaget i taksationspraksis, at taksationsmyndigheder kan behandle erstatningsspørgsmål vedrørende vandløbsrestaureringsprojekter, før der foreligger en afgørelse efter vandløbslovens § 37, dvs. afgørelsen om indgrebet.

Det må imidlertid fremhæves, at det fremførte synspunkt om rækkefølgen mellem indgreb og taksaktionssag i henhold til vandløbslovgivningen ikke blev gjort gældende i eller blev behandlet særskilt eller eksplicit af taksationsmyndighederne i de to kendelser.

De anførte kendelser er - vores opfattelse - derfor ikke af præjudicerende betydning for spørgsmålet om sagens fremme i denne sag.

2. NØDVENDIGHEDEN AF SAGENS FREMME SET I LYSET AF IKAST-BRANDE KOMMUNES FORPLIGTELSER EFER INDSATSBEKENDTGØRELSEN

Ikast-Brande Kommune gør gældende, at en afklaring af det økonomiske spørgsmål er nødvendigt for, at kommunen kan vurdere om den valgte indsats (scenarie 3 som

beskrevet i forundersøgelsen) er omkostningseffektiv i medfør af indsatsbekendtgørelsens regler.

Det er vores forståelse, at Ikast-Brande Kommune herved anfører indsatsbekendtgørelsens regler som et realt hensyn ved siden af vandløbslovgivningen til støtte for, at taksationssagen fremmes på nuværende tidspunkt.

Det er vores opfattelse, at hensynet til Ikast-Brande Kommunes efterlevelse af indsatsbekendtgørelsen ikke er tilstrækkeligt tungtvejende til at fravige lovgivningens udgangspunktet om, at der først tages stilling til omfanget og lovligheden af et indgreb. Det er dertil vores opfattelse, at Ikast-Brande Kommunes synspunkt også i sig selv tilsiger, at sagen bør afvente en afklaring af indgrebets nærmere udformning, idet dette må være en forudsætning for, at kommunen meningsfuldt kan tages stilling til omkostningseffektiviteten ved indgrebet.

Forundersøgelsen, som realiseringen af scenarie 3 på nuværende tidspunkt er baseret på, udgør - i modsætning til f.eks. MAD 2022.291 som fremhæves i kommunens indlæg - imidlertid alene en skitse for projektet og indeholder en række forbehold for en række uafklarede spørgsmål, herunder i forhold til omfanget af den fremtidige sandvandring og konsekvenserne for vandløbet samt for dambrugets driftsmateriel og økonomi.

Disse forbehold og uklarheder anskueliggøres og eksemplificeres i det følgende.

En ekstern konsulent tilknyttet virksomhed 1 *ApS har eksempelvis vurderet (estimeret), at scenarie 3 vil medføre en sandvandring på ca. 10.000 m^3 sand. Denne sandvandring vil skulle håndteres forskelligt afhængigt af de fremtidige hydrauliske forhold, som der ikke er oplyst for projektet eller projekteret for endnu. Der foreligger ligeledes ikke oplysninger om vandløbets fremtidige vandspejl ved forskellige afstrømningsforhold, hvilket er nødvendigt for at kunne tage stilling til det fremtidige vandindtag ved pumpeløsning og dennes indretning mv.*

Der er ligeledes ikke taget stilling til eventuelle afværgeforanstaltninger for den omkringliggende (cirka 15 ha) § 3-beskyttede natur og der tages forbehold for en fremtidig konsekvensanalyse, der vil kunne belyse i hvor stort omfang naturtyperne påvirkes (forundersøgelsen side 24 f.). Der er i forundersøgelsen hverken taget stilling til konsekvensen af en eventuel vandstandssænkning i disse områder, eller hvilke konsekvenser de nye iltede jordlag i området vil få for den beskyttede natur eller på den fremtidige vandkvalitet i åen, herunder taget i betragtning, at et område ca. 45 ha opstrøms fra dambruget er udpeget som værende okker og lavbundsområde med risiko for frigivelse af okker og andre stoffer. Vi har vedlagt et oversigtskort, der illustrerer dette nærmere.

Ikast-Brande Kommune har dertil angivet overslaget for realiseringen af scenarie 3 til 197.000. Den eksterne konsulent tilknyttet virksomhed 1 *ApS vurderer imidlertid, at realiseringen af scenarie 3 formentlig ville koste ikke under 10 millioner kr. ved inddragelse af samtlige omkostninger, herunder omkostninger til eventuelle afværgeforanstaltninger.*

Det er på baggrund heraf vores opfattelse, at oplysningen om omkostningseffektiviteten på det nuværende stadie alene meningsfuldt vil kunne opnås gennem en

nærmere fastlæggelse af projektets udformning, og at Ikast-Brande Kommunes synspunkt om omkostningseffektivt derfor i sig selv taler for, at der først tages stilling til indgrebet og dermed projektets nærmere udformning.

Ikast-Brande Kommune anfører desuden, at der under alle omstændigheder vil kunne foretages en fornyet behandling af sagen, når beslutningen om restaurering er gennemført henholdsvis når projektet er gennemført under henvisning til MAD 2022.291. Det er i den forbindelse den eksterne konsulents vurdering, at et færdigt projekt med tilhørende konsekvensvurderinger vil indeholde så væsentlige ændringer, at et færdigt projekt vil skulle for taksation igen. Som anført i vores indlæg af 8. september 2025 taler det procesbesparende element i at undgå to eller flere taksationssager for at lovens almindelige ordning følges - også i denne sag.

Det skal samtidig fremhæves, hvordan Ikast-Brande Kommune på den ene side anfører, at fremme af sagen er nødvendig for at kommunen kan opnå indsigt i, om indgrebet/restaureringen er omkostningseffektivt, men samtidig lægger op til, at scenarie 3 vil blive gennemført uanset denne indsigt (side 7):

> *"Hvis taksationsmyndighederne afviser at fremme sagen, ændrer det ikke på Ikast-Brande Kommunes forpligtelser til at fremme indsatsen, og der vil i givet fald være formodning for, at der vil blive truffet beslutning om gennemførelse af en restaurering som beskrevet i scenarie 3 i forundersøgelsen, da denne løsning på det foreliggende grundlag (uden viden om udgifterne til lodsejererstatning) anses som den mest omkostningseffektive."*

Det kursiverede ovenfor synes at tilsige, at Ikast-Brande Kommune i realiteten ikke har behov for den anførte viden, som sagens fremme ville tilføre kommunen, idet indgrebet forekommer "forudbestemt".

Det er herefter fortsat vores synspunkt, at der ikke er hensyn, der afgørende taler for, at taksationssagen skal afgøres først, hvorfor taksationssagen må behandles efter lovgivningens almindelige ordning - og dermed med stillingtagen til selve indgrebet først."

Lodsejeren fremførte i e-mail af 3. december 2025 fra lodsejers repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"[…]

Vi noterer, at det på baggrund af hydrologiske undersøgelser ved ekstern konsulent er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at der vil kunne meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til nedlæggelse af dambrugets opstemning. Vi har sidenhen modtaget disse undersøgelser i form af en rapport udarbejdet af WatsonC af 19. oktober 2020.

Efter vores opfattelse er de foretagne undersøgelser ikke tilstrækkelige til at danne grundlag for en endelig vurdering af dispensationsmulighederne efter naturbeskyttelsesloven. På baggrund af rapporten fra WatsonC, forundersøgelserne og det øvrige modtagne sagsmateriale kan det således ikke endeligt konkluderes, at scenarie 3 (som beskrevet i forundersøgelsen) er den bedste eller eneste løsning i forhold til påvirkningen af § 3-beskyttet natur. Vi henviser desuden til vurderingen foretaget af virksomhed 1 *ApS' eksterne konsulent på side 2-3 i vores replik af 28. oktober 2025.*

Af disse grunde er det vores opfattelse, at der må gennemføres en sædvanlig sagsoplysning og - behandling med henblik på at træffe en endelig forvaltningsretlig afgørelse efter naturbeskyttelsesloven om dispensationsmulighederne og med mulighed for rekursprøvelse ved Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Det er dermed samlet vores opfattelse, at dette - i overensstemmelse med vores øvrige synspunkter - må være det første skridt i sagen, herunder forinden gennemførelsen af en taksationssag."

Lodsejeren fremførte i klage af 6. februar 2026 fra lodsejers repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"[…]

Det er fortsat vores synspunkt, at taksationssagen på nuværende skal afvises og/eller ikke skal fremmes, idet taksationssagen skal afvente endelig stillingtagen til omfanget og lovligheden af det indgreb overfor virksomhed 2 *, der foretages med vandløbsreguleringsprojektet.*

For Overtaksationskommissionen nedlægger vi påstand om:

1. *<u>Principalt</u>: Taksationssagen afvises.*
2. *<u>Subsidiært</u>: Taksationssagen berostilles, indtil der foreligger en afgørelse vedrørende indgrebet.*

Vores bemærkninger til Taksationskommissionens afgørelse uddybes nedenfor, idet vi med disse bemærkninger supplerer de synspunkter, vi indtil videre har fremført under taksationssagen.

BEMÆRKNINGER TIL TAKSATIONSKOMMISSIONENS AFGØRELSE

Taksationskommissionen anfører i kendelsen (side 2-3), at der er enighed om, at Taksationskommissionen har hjemmel til at behandle sagen:

> *"Der er mellem Kommunen og* virksomhed 1 *ApS enighed om, at Taksationskommissionen - uagtet der ikke foreligger nogen endeligt administrativ afgørelse om gennemførelse af projektet - har den fornødne hjemmel til at behandle og tage stilling til den erstatning, som nævnte selskab eventuelt måtte være berettiget til - noget, der da ej heller ses at være i strid med foreliggende taksationspraksis."*

Selvom der - formelt set - er hjemmel for Taksationskommissionen til at behandle taksationssagen, er der efter vores opfattelse ikke i kendelsen taget fornøden stilling til, at fremme af taksationssagen forud for afgørelse om vandløbsreguleringen fraviger lovgivningens almindelige udgangspunkt, hvorefter der først tages stilling til omfanget og lovligheden af indgrebet og dernæst erstatningsspørgsmålet.

Det må ligeledes fremhæves, at det fremførte synspunkt om rækkefølge mellem indgreb og taksationssag i henhold til vandløbslovgivningen ikke er blevet gjort gældende i tidligere taksationssager, ligesom spørgsmålet ikke er blevet behandlet

særskilt eller eksplicit i hidtidig taksationspraksis. Sagens fremme har derfor ikke støtte i taksationspraksis.

Det må således fastholdes, at udgangspunktet for vurderingen af, om taksationssagen skal fremmes eller ej, må basere sig på den i lovgivningen fastsatte almindelige rækkefølge, dvs. udgangspunktet for vurderingen er, at ekspropriaten i medfør af lovgivningens almindelige ordning har en tungtvejende interesse i, at indgrebet overfor vedkommende afklares forinden gennemførelsen af taksationssagen.

En fravigelse af dette udgangspunkt må kræve stærke og tungtvejende hensyn, hvilket efter vores opfattelse ikke foreligger i denne sag.

I den forbindelse bemærkes det, at fremme af taksationssagen ikke vil indebære, at Ikast-Brande Kommune hurtigere vil kunne gennemføre sine forpligtelser efter indsatsbekendtgørelsen, idet der stadig efterfølgende skal tages stilling til og træffes afgørelse om indgrebet, før dette kan gennemføres. En sådan afgørelse - og den deraf medfødte stillingtagen til indgrebets nærmere udforming - vil ligeledes give et mere retvisende billede af indgrebets omkostningseffektivitet. I den forbindelse bemærkes det, at der er tvist mellem sagens parter om, hvilket indgreb som faktisk kan og bør gennemføres.

Det er på denne baggrund vores sammenfattende opfattelse, at virksomhed 1 *ApS har en tungtvejende, saglig og rimelig interesse i at have kendskab til indgrebets omfang og lovlig, før der gennemføres en taksationssag, og at der dermed ikke er grundlag for at fravige lovgivningens almindelige udgangspunktet om, at indgrebet skal afklares før erstatningen.*

Herudover fastholdes i det hele vores bemærkninger i indlæggene af 8. september 2025, 28. oktober 2025 og 3. december 2025, hvortil der henvises. Indlæggene er vedlagt."

Lodsejeren fremførte i e-mail af 8. juni 2026 fra lodsejers repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"[…]

Det anføres i kommunens indlæg, at der er enighed om, at der er hjemmel til at behandle taksationssagen, selvom der ikke er truffet afgørelse vedrørende vandløbsrestaureringsprojektet.

Dette er isoleret set korrekt, men det fastholdes, at spørgsmålet om sagens fremme eller ej må basere sig på - og tage udgangspunkt i - den i lovgivningen fastsatte almindelige rækkefølge, hvorefter der almindeligvis først sker en afklaring af indgrebet, førend erstatning udmåles. Denne i lovgivningen almindelige fremgangsmåde er begrundet i ekspropriatens tungtvejende interesse i at få afklaret indgrebet.

En fravigelse fra dette udgangspunkt beror således ikke på en friere hensynsafvejning af parternes interesser, men må tværtimod kræve stærke og tungtvejende hensyn.

Sådanne hensyn foreligger ikke i denne sag.

Det anføres ligeledes i kommunens indlæg, at afklaringen af de økonomiske konsekvenser af vandløbsrestaureringsprojektet er nødvendig for at kunne bedømme

omkostningseffektiviteten, idet en stillingtagen hertil vil kunne føre til, at det pågældende projekt slet ikke kan fremmes.

Det fastholdes i den forbindelse, at der er tvist mellem sagens parter om, hvilket indgreb som efter de materielle regler kan og bør gennemføres, og at der således efter vores opfattelse kan sættes spørgsmålstegn ved indgrebets materielle rigtighed/lovlighed.

En stillingtagen til indgrebets lovlighed - som efter vores opfattelse bør ske først - vil således også kunne medføre, at vandløbsrestaureringsprojektet ikke kan fremmes, hvilket således er et muligt udfald uanset rækkefølgen mellem spørgsmålet om indgrebets lovlighed henholdsvis erstatningsspørgsmålet."

Kommunen har påstået taksationskommissionens afgørelse stadfæstet.

Kommunen fremførte i indlæg af 7. oktober 2025 fra anlægsmyndighedens repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"[…]

Ikast-Brande Kommune nedlægger heroverfor påstand om, at sagen fremmes på nuværende tidspunkt.

Det gøres gældende at fremme af taksationssagen ikke er i strid med de gældende regler, hverken i vandløbsloven eller vejloven eller i øvrigt. Det gøres i tilslutning hertil gældende at fremme af sagen vil være nødvendig for, at kommunen kan opnå det for vandområdeindsatsens gennemførelse nødvendige grundlag for at kunne vurdere, om de påtænkte foranstaltninger er omkostningseffektive.

2. Indledende bemærkninger om sagens baggrund

2.1 Kort om det påtænkte projekt

Projektet er et led i gennemførelse af statens vandområdeplaner, som er en del af implementeringen af EU's vandrammedirektiv. Som anført i kommunens indbringelsesskrivelse omfatter statens vandområdeplaner (nu Vandplan 3, 2021-2027) en indsats til etablering af faunapassage i Karup Å ved virksomhed 2 *, hvor dambrugets stemmeværk til indtag af vand til produktion af fisk udgør en spærring for fisk og anden fauna i vandløbet.*

Der er gennemført en forundersøgelse (fremsendt som bilag 1), der belyser tre forslag til etablering af en faunapassage. Som det fremgår, består scenarie 3 i en nedlæggelse af opstemningen og en genskabelse af de naturlige hydrologiske forhold i Karup Å. Ikast-Brande Kommune har besluttet at gennemføre scenarie 3 for etablering af faunapassagen, da dette scenarie såvel er vurderet som det mest omkostningseffektive forslag, jf. nedenfor, som det bedste forslag i miljømæssig henseende, da Karup Å's naturlige forløb herved genskabes.

Som ligeledes anført i indbringelsesskrivelse vil konsekvensen af en gennemførelse heraf være, at dambrugets mulighed for at indtage vand ved hjælp af opstemningen ophører. Det vil dog være muligt for dambruget at ansøge om en ny vandindvindingstillaldelse, f.eks. ved indtag med pumpe.

Projektet og de vurdererede konsekvenser heraf beskrives nærmere i bilag 1, hhv. afs. 3.1.3 og afs.4.3. De anslåede omkostninger ved gennemførelse af denne løsning er i forundersøgelsen opgjort til 197.000 kr., jf. afs. 7.1.2 tabel 7.3 (s. 29). Projektets omkostningseffektivitet ud fra de tre forskellige scenarier er beskrevet i afs. 7.1.4 (s. 30).

Ikast-Brande Kommune har i 2021 ansøgt om og modtaget tilsagn om tilskud fra Miljøstyrelsen til gennemførelse af projektet som beskrevet i scenarie 3 (særlig tilskudsordning med mulighed for refusion fra EU). Ansøgning og tilskudstilsagn omfatter et større beløb end opgjort i forundersøgelsen fra 2015, da der efter dette tidspunkt er sket betydelige prisstigninger på sådanne entreprenørarbejder, og da det herudover var nødvendigt at foretage supplerende undersøgelser mv. vedrørende risiko for okkerudledninger, hvilke udgifter derfor ligeledes indgik.

Eventuelt erstatningsbeløb til virksomhed 2 *er ikke medtaget i omkostningsopgørelserne eller opgørelsen af omkostningseffektivitet i forundersøgelsen, og udgifter hertil indgår ikke i tilsagnet tilskud fra Miljøstyrelsen (og kunne heller ikke indgå heri, da udgift til lodsejererstatning kan alene søges refunderet via en anden ordning). Ikast-Brande Kommune har således ikke nærmere kendskab til det potentielle tab for dambruget, og har ikke været i nærmere dialog med dambruget om et erstatningskravs størrelse, da dambruget ikke har været enig i kommunens valg af løsning 3, men har ønsket en anden løsning.*

2.2 Den retlige ramme for vandløbsrestaureringsprojektet og erstatningskrav herved

2.2.1 Reglerne om kommunens pligt til at gennemføre vandløbsrestaureringsprojektet, som er omfattet af indsatsprogrammer for Statens vandområdeplaner

Statens vandområdeplaner omfatter som anført en indsat til etablering af faunapassage i Karup Å ved virksomhed 2 *. Denne indsats er også omfattet af den tredje planperiode 2021-2027, hvor vand-områdeplanerne blev offentliggjort den 15. juni 2023.*

Det følger af § 5, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 797/2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, at kommunen er forpligtet til at gennemføre de foranstaltninger, som følger af vandområdeplanerne. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

> *"§ 5. Kommunalbestyrelsen skal inden for kommunens geografiske område gennemføre de foranstaltninger, der inden for kommunernes ressort er fastlagt i bilag 1-4, jf. dog stk. 3 og 4 og §§ 6 og*
>
> *7. Enhver ny eller revideret foranstaltning skal være operationel inden for 3 år efter fastlæggelsen, jf. lovens § 19, stk. 3, jf. dog stk. 2 til denne bestemmelse."*

Det fremgår, at forpligtelsen i visse tilfælde kan fraviges, jf. henvisningen til stk. 3 og 4, og til §§ 6 og 7.

Det fremgår af § 5, stk. 3, at styrelsen efter anmodning fra kommunen og ud fra en konkret vurdering, herunder af muligheden for finansiering, kan træffe afgørelse om,

at kommunen kan gennemføre andre foranstaltninger end det som følger af planerne, "hvis disse andre foranstaltninger er dokumenterbart lige så miljø- og omkostningseffektive som de fastlagte foranstaltninger."

Det anføres bl.a. herom i vejledningen til bekendtgørelsen:

> *"Det vil bero på en konkret vurdering, om der er grundlag for at udskifte en fastlagt foranstaltning med et bestemt virkemiddel til en foranstaltning med et andet virkemiddel, jf. § 5, stk. 3. Det forudsættes, at der foreligger dokumentation for miljøeffekt og omkostninger ved den foranstaltning, som ønskes gennemført i stedet for den i bekendtgørelsen fastlagte, og at det vurderes, at den pågældende foranstaltning har samme miljøeffekt for det konkrete vandområde som den i bekendtgørelsen fastlagte, ligesom foranstaltningen vurderes at være lige så omkostningseffektiv."*

Ifølge § 6, stk. 1, kan kommunen søge tilskud til gennemførelse af omkostningseffektive foranstaltninger, som er fastlagt i planerne. Det fremgår af § 6, stk. 2, at kommunen kan undlade at gennemføre restaureringen, hvis kommunen ikke kan opnå tilskud, "fordi restaureringen vurderes ikke at have den nødvendige forbedrende effekt for det pågældende overfladevandområde, eller fordi de økonomiske omkostninger forbundet med restaureringen vurderes ikke at stå i rimeligt forhold til dens effekt, og restaureringen vurderes ikke at kunne gennemføres på en mere omkostningseffektiv måde".

I vejledningen til bekendtgørelsen anføres det uddybende herom (afs. 6):

"Hvis en kommune ikke kan opnå tilsagn om tilskud til gennemførelse af en indsats om restaurering af en sø eller et vandløb, fordi indsatsen vurderes ikke at have den nødvendige forbedrende effekt, eller fordi de økonomiske omkostninger forbundet med indsatsen i vandområdet vurderes ikke at stå i rimeligt forhold til effekten, og indsatsen vurderes ikke at kunne gennemføres på en mere omkostningseffektiv måde, følger det af § 6 stk. 2, at kommunen ikke er forpligtet til at gennemføre indsatsen. Såfremt kommunen på denne baggrund ønsker at undlade at gennemføre indsatsen, skal dette meddeles Miljøstyrelsen."

En vurdering af om foranstaltningen er omkostningseffektiv er således et centralt moment ved bedømmelsen af, om der er grundlag for at indlede en restaureringssag med henblik på at træffe beslutning om den konkrete vandløbsrestaurering.

*Med hensyn til **erstatningsbeløb til lodsejere** fremgår det af Miljøstyrelsens Vejledning om tilskud til erstatningsudgifter i forbindelse med vandløbsrestaurering (Erstatningsvejledningen) fra januar 2025, at der kan søges om tilskud til erstatningsudgifter til indsatser, som er udpeget under vandplanener 2021-2027 og er omfattet af indsatbekendtgørelsen (ovennævnte bekg. nr. 797/2013). Tilskudsordningen administreres af Miljøstyrelsen. Som ét af kriterierne for, hvornår der kan opnås tilskud til erstatningsudgifter, er det ifølge vejledningens pkt. 5.4 en forudsætning, at det ansøgte beløb skal være omkostnings-effektivt. For et projekt som det aktuelle med en fjernelse af en fysisk spærring i et type 2 vandløb er den vejledende referenceværdi for erstatningsbeløb ifølge pkt. 5.4 i vejledningens 25.377 kr./km opstrøms strækning (ca. 40 km i den aktuelle sag). Et ansøgt beløb må som udgangspunkt ikke overstige referenceværdien med mere end 1,5 gange, jf. vejledningens § 5.5.*

I vejledningens pkt. 6 om afgørelse vedr. tilskud anføres det afslutningsvist:

> *"I tilfælde af afslag på ansøgning om tilskud til erstatningsudgifter henvises til § 6 i bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter."*

For at kunne foretage en forsvarlig vurdering af, om der er grundlag for at gå videre med et projekt, skal kommunen således også have realistiske oplysninger om, hvilke udgifter til lodsejererstatninger der kan blive tale om i forbindelse med de omhandlede vandløbsrestaureringer, da det også for disse skal bedømmes om kriteriet om omkostningseffektivitet er til stede.

2.2.2 Vandløbslovens regulering af vandløbsrestaureringsprojektet

Projektet vil skulle gennemføres med hjemmel i vandløbslovens § 37, stk. 1, som lyder:

> *"§ 37. For at forbedre de fysiske forhold i og omkring vandløb kan vandløbsmyndigheden beslutte, at der gennemføres restaureringsforanstaltninger, herunder genopretning af vandløbs naturlige løb og fjernelse af fysiske spærringer for vandgennemstrømningen.*

Med hensyn til erstatning ifm. vandløbsrestaurering fremgår det af § 37, stk. 4:

> *"Stk. 4. Enhver, der lider tab ved en foranstaltning som nævnt i stk. 1, har ret til erstatning."*

Bekendtgørelse 834/2016 om vandløbsregulering og -restaurering mv. indeholder nærmere regler for processen med restaureringsprojekter.

Bekendtgørelsens kap. 5 regulerer processen ved behandling af vandløbsreguleringer, hvor det bl.a. er bestemt, at det for godkendelse af et projekt er en forudsætning, at eventuelle økonomiske spørgsmål er afgjort, jf. § 19, stk. 2. Ikast-Brande Kommune er enig i, at denne bestemmelse ikke er relevant i den aktuelle sag, som angår en vandløbsrestaurering, jf. Kromann Reumerts indlæg.

Reglerne om vandløbsrestaurering findes derimod i bekendtgørelsens kap. 7, hvor der ikke findes en bestemmelse svarende til § 19, stk. 2. Ikast-Brande Kommune er dermed også enig i, at det for afgørelser om vandløbsrestaurering efter vandløbslovens § 37 og bekendtgørelsens kap. 7 ikke er en retlig betingelse, at der i relation eventuelle lodsejererstatninger enten er enighed herom eller foreligger en endelig afgørelse fra taksationsmyndighederne.

Det ændrer imidlertid ikke på, at det er nødvendigt for Ikast-Brande Kommune, at der foreligger oplysninger om de økonomiske konsekvenser af restaureringen, herunder erstatningsbeløb til lodsejere, for at kunne vurdere om den valgte indsats er omkostningseffektiv, idet den i modsat fald ikke kan fremmes.

3. Ikast-Brande Kommunes bemærkninger til støtte for fremme af sagen

3.1 Taksationsmyndighederne har hjemmel til at fremme sagen

Til støtte for Ikast-Brande Kommunes anmodning om, at taksationssagen fremmes, henvises der for det første til, at der ikke er nogen tvivl om, at der foreligger hjemmel hertil.

Det følger af vandløbslovens § 73, at erstatninger i forbindelse med vandløbsrestaureringer efter § 37, stk. 4, fastsættes af taksationsmyndighederne efter vejloven, og at disse sager behandles efter de regler, som fremgår af vejlovens § 123.

Disse regler er ikke til hinder for, at taksationsmyndighederne behandler en sag om erstatning, selv om der endnu ikke foreligger endelig administrativ afgørelse om det indgreb, som udløser erstatningen.

Det er ligeledes antaget i taksationspraksis, jf. f.eks. MAD 2022.291, hvor taksationsmyndighederne ikke afstod fra at behandle erstatningsspørgsmål vedrørende en restaureringssag efter § 37, selv om der ikke forelå nogen endelig afgørelse (kommunens afgørelse var påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet). I Overtaksationskommissionen for Vejle og Ringkøbings kendelse af den 17. juni 2025 (bilag 2 til indbringelsesskrivelsen) er det ligeledes forudsat, at taksationsmyndighederne kan behandle erstatningsspørgsmål vedrørende vandløbsrestaureringsprojekter som det aktuelle, inden der er truffet en egentlig afgørelse efter § 37, stk. 1 (sagen angik et andet kompetencespørgsmål, men i relation til den aktuelle sag er det relevant, at der også her var tale om et restaureringsprojekt, hvor realisering ville skulle ske efter vandløbslovens § 37, stk. 1).

3.2 Fremme af sagen er velbegrundet, og hensynet til kan ikke begrunde det modsatte

virksomhed 2

Ikast-Brande Kommune er som anført ikke uenig i, at det ikke er en retlig betingelse for at træffe beslutning om gennemførelse af vandløbsrestaureringsprojektet, at spørgsmålet om erstatning er afklaret.

Som ligeledes anført er en afklaring af det økonomiske spørgsmål imidlertid nødvendigt for, at Ikast-Brande Kommune kan vurdere om den valgte indsats er omkostningseffektiv. En afklaring heraf er af central betydning, da foranstaltningen i modsat fald ikke kan fremmes.

Som følge af den af lovgiver valgte systematik ved reguleringen af kommunens forpligtelser til gennemførelse af vandområdeplanerne, vil det ofte forekomme, at der foreligger et nødvendigt behov for at få en afklaring af spørgsmålet om de erstatningsmæssige konsekvenser af et indgreb inden kommunen har truffet en formel beslutning herom. Det følger af, at de økonomiske konsekvenser, herunder eventuelle lodsejererstatninger, har afgørende betydning for en foranstaltnings omkostningseffektivitet bedømt i forhold til den miljømæssige effekt, og dermed for, hvilken af flere mulige foranstaltninger, som kan/skal fremmes.

Ikast-Brande Kommune har således som vandløbsmyndighed og som følge af kommunens forpligtelser til at fremme indsatser fastlagt i statens vandområdeplanlægning, en ***saglig, reel og aktuel interesse*** *i, at taksationssagen fremmes.*

Heroverfor står hensynet til den lodsejer, som potentielt kan have et erstatningskrav.

I den aktuelle sag ses der imidlertid ikke at foreligge sådanne særlige omstændigheder og/eller hensyn til virksomhed 2 *, som kan begrunde, at taksationssagen ikke fremmes.*

Det påtænkte projekt med nedlæggelse af opstemningen og de faktiske konsekvenser heraf er af overskuelig karakter og er velbeskrevet i den forundersøgelse, som kommunen har indhentet (bilag 1).

virksomhed 2 *har derfor i fornødent omfang mulighed for at forholde sig til projektets konsekvenser for dambruget, og derfor tillige om projektet (efter dambrugets opfattelse) vil medføre tab for dambruget.*

Hvis taksationsmyndighederne afviser at fremme sagen, ændrer det ikke på Ikast-Brande Kommunes forpligtelser til at fremme indsatsen, og der vil i givet fald være formodning for, at der vil blive truffet beslutning om gennemførelse af en restaurering som beskrevet i scenarie 3 i forundersøgelsen, da denne løsning på det foreliggende grundlag (uden viden om udgifterne til lodsejererstatning) anses som den mest omkostningseffektive. Hvis det sker, er der ikke holdepunkter for, at virksomhed 2 *efter en formel beslutning til fremme heraf efter vandløbslovens § 37, stk. 1, ville have bedre muligheder for at opgøre et erstatningskrav, end dambruget har på nuværende tidspunkt.*

Hertil kommer, at en behandling af erstatningsspørgsmålet på nuværende tidspunkt, ikke afskærer dambruget fra efterfølgende at anmode taksationsmyndighederne om at foretage en fornyet behandling af sagen, når beslutning om restaureringen er truffet hhv. når projektet er fysisk gennemført. Det gælder f.eks. hvis der efter dambrugets opfattelse måtte være opstået yderligere krav, herunder uventede krav, som først konstateres efter projektets gennemførelse. Det er også det, som der peges på i den ovenfor nævnte overtaksationskommissionskendelse i MAD 2022.291.

I den aktuelle sag gør der sig således ikke sådanne særlige omstændigheder eller forhold gældende, som kan begrunde, at kommunens anmodning om fremme af sagen ikke skal imødekommes. Det fastholdes derfor, at sagen bør fremmes ved taksationsmyndighederne, selv om der endnu ikke er truffet

formel beslutning efter vandløbslovens § 37, stk. 1, om gennemførelse af restaureringen."

Kommunen fremførte i e-mail af 17. november 2025 fra anlægsmyndighedens repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"[…]

Ikast-Brande Kommune fastholder anmodningen om, at sagen fremmes.

Ikast-Brande Kommune har noteret sig, at virksomhed 1 *ApS er enig i, at der er hjemmel til at fremme sagen. Spørgsmålet går herefter på, om fremme af sagen på det foreliggende grundlag er hensigtsmæssig.*

Ikast-Brande Kommune kan i relation hertil fortsat henvise til, at kommunen har en saglig, reel og aktuel interesse i, at taksationssagen fremmes på nuværende tidspunkt, jf. det anførte i kommunens indlæg af den 7. oktober 2025.

Ikast-Brande Kommune finder ikke, at der i Kromann Reumerts indlæg af 28. oktober 2025 er påvist sådanne tungtvejende hensyn for virksomhed 1 *ApS, at kommunens anmodning om fremme af sagen bør afslås.*

Med hensyn til det anførte i om forholdet til naturbeskyttelseslovens § 3, er det på baggrund af foretagne hydrologiske undersøgelser ved ekstern konsulent, kommunens vurdering, at der vil kunne meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til nedlæggelse af dambrugets opstemning.

Med hensyn til det anførte om, at indgrebet forekommer "forudbestemt" bemærkes, at anmodningen om at fremme taksationssagen på nuværende tidspunkt netop er udtryk for et ønske om at få en afklaring af de erstatningsmæssige konsekvenser af det påtænkte indgreb på nuværende tidspunkt for at kunne vurdere foranstaltningens omkostningseffektivitet i forhold til den miljømæssige effekt, jf. det anførte i kommunens tidligere anlæg (bl.a. de sidste tre afsnit på s. 6)."

Kommunen fremførte i e-mail af 18. december 2025 fra anlægsmyndighedens repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"Ikast-Brande Kommune finder ikke, at det anførte i e-mail af 3. december 2025 fra Kromann Reumert tilføjer sagen afgørende nyt, men har efter kommunens opfattelse mere karakter af en cirkulær argumentation.

Tvisten går på om taksationssagen skal fremmes inden der foreligger et endeligt godkendt myndighedsprojekt. Det følger implicit heraf, at der ikke kan gives nogen garanti for, at vandløbsprojektet med de nødvendige tilladelser, herunder dispensation fra NBL § 3, vil blive stadfæstet endeligt i en eventuel klagesag ved Miljø- og Fødeklagenævnet.

På grundlag af kommunens forundersøgelse og supplerende undersøgelser, herunder den indhentede vurdering fra WatsonC, er det imidlertid kommunens vandsløbsfaglige og naturfaglige vurdering, at der er formodning for, at gennemførelse af projektet som scenarie 3 kan ske. Det bemærkes herved, at kommunen også er myndighed efter NBL § 3 og har erfaring med disse sager. Der er efter Ikast-Brande Kommunes opfattelse ikke fremkommet oplysninger, som på nogen måde har afkræftet formodningen om, at det valgte scenarie 3 ikke skulle kunne realiseres.

Denne løsning er på baggrund af de foretagne undersøgelser efter kommunens opfattelse som vandløbsmyndighed også den mest hensigtsmæssige, jf. det tidligere anførte herom.

Anmodningen om at taksationssagen fremmes fastholdes derfor, hvorved der henvises til det tidligere anførte."

Kommunen fremførte i indlæg af 29. maj 2026 fra anlægsmyndighedens repræsentant bl.a. følgende synspunkter:

"1.0 IKAST-BRANDE KOMMUNES PÅSTAND

Kromann Reumert har for virksomhed 1 *ApS den 6. februar 2026 påklaget Taksationskommissionen for Ringkøbings kendelse af 11. januar 2026 til Overtaksationskommissionen for Vejle og Ringkøbing.*

For overtaksationskommissionen nedlægger Ikast-Brande Kommune påstand om, at taksationskommissionens kendelse ***stadfæstes****.*

Til støtte herfor henviser Ikast-Brande Kommune til begrundelsen i kendelsen samt til det anførte i kommunens indlæg til taksationskommissionen.

2.0 IKAST-BRANDE KOMMUNES BEMÆRKNINGER TIL KENDELSEN OG KLAGEN

Der er enighed om, at der er hjemmel til at behandle taksationssagen, selv om der ikke er truffet endelig afgørelse vedrørende det påtænkte vandløbsrestaureringsprojekt, hvilket taksationskommissionen således også med rette har lagt til grund.

Som anført af taksationskommissionen er spørgsmålet herefter, om Ikast-Brande Kommune i denne sag har en saglig, reel og aktuel interesse i at få afklaret de økonomiske forhold og konsekvenser af det påtænkte projekt - hvilket må bedømmes i forhold til hensynet til at sikre, at virksomhed 1 *ApS under taksationssagen kan varetage sine interesser.*

I relation til denne afvejning mellem hhv. anlægsmyndighedens og virksomhedens interesser indeholder lovgivningen efter Ikast-Brande Kommunes opfattelse ikke en formodningsregel om, at der skal foreligge et endeligt godkendt myndighedsprojekt inden taksationsmyndighederne kan behandle erstatningsspørgsmålet.

I kendelsen har taksationskommissionen inddraget parternes bemærkninger, og på denne baggrund foretaget en begrundet afvejning mellem de påberåbte hensyn.

Ikast-Brande Kommune finder ikke, at der med klagen af 6. februar 2026 er fremkommet nye oplysninger af betydning for afgørelsen af det formelle spørgsmål om, hvorvidt sagen skal fremmes.

Som beskrevet i mit indlæg af den 7. oktober 2025 har Ikast-Brande Kommune i sager som den foreliggende, en væsentlig og saglig interesse i en afklaring af de økonomiske konsekvenser af et vandløbs-restaureringsprojekt, som gennemføres på grundlag af vandområdeplanerne, for herved at kunne bedømme omkostningseffektiviteten.

En sådan vurdering vil som anført – og som også påpeget af taksationskommissionen i kendelsen - i sidste ende kunne føre til, at det pågældende projekt slet ikke kan fremmes.

En tidlig afklaring af de økonomiske konsekvenser ved det påtænkte projekt vil således være af afgørende betydning for kommunens stillingtagen til det projekt, som skal/kan gennemføres, inden den omfattende myndighedsbehandling efter vandløbsloven og anden lovgivning igangsættes. Som kommunen ser det, har begge parter således en interesse i, at der tilvejebringes det fornødne oplysningsgrundlag om det

påtænkte projekts omkostningseffektivitet inden denne omfattende myndighedsbehandling igangsættes.

Ikast-Brande Kommune gør således gældende, at der ikke er grundlag for at ændre taksationskommissionens velbegrundede afvejning og resultatet heraf."

Formanden for overtaksationskommissionens begrundelse og afgørelse

Den afgørelse, som formanden for taksationskommissionen har truffet, samt begrundelsen herfor kan fuldt ud tiltrædes.

Det er noteret, at lodsejerens eksterne konsulent efter det oplyste har vurderet, at omkostningerne ved gennemførelse af det valgte projekt langt vil overstige de budgetterede 197.000 kr. og beløbe sig til "ikke under 10 millioner kr.". Det foreligger ikke nærmere oplyst, hvad denne vurdering er baseret på, men det vil selvfølgelig være afgørende for gennemførelsen af projektet, om det budgetterede beløb er realistisk. Det må forudsættes, at kommunen foretager den fornødne vurdering heraf, inden projektet endeligt vedtages.

Dette ændrer ikke ved, at det er nødvendigt for kommunen tillige at kende de erstatningsmæssige konsekvenser af projektets gennemførelse for at kunne foretage den fornødne beregning af omkostningseffektiviteten. Det må derfor tiltrædes, at kommunen har en saglig, reel og aktuel interesse i at få afklaret dette spørgsmål i relation til det aktuelt foreliggende, og ikke endeligt vedtagne, vandløbsrestaureringsprojekt. Som anført i den afsagte kendelse, bør det være muligt for virksomhed 1 ApS på grundlag af beskrivelsen af projektet at vurdere og tage stilling til omfanget og størrelsen af selskabets heraf afledte (mulige) tab og eventuelle erstatningskrav. Der ses således ikke at foreligge hensyn til lodsejeren, som på afgørende vis taler imod at imødekomme kommunens ønske.

Herefter bestemmes

Taksationskommissionens afgørelse stadfæstes.

Med hensyn til omkostningsspørgsmålet forholdes som anført i taksationskommissionens kendelse.

Denne afgørelse er truffet i henhold til § 7 i Bekendtgørelse om taksationskommissioner og overtaksationskommissioner, jf. bekendtgørelse nr. 1413 af 27. november 2015.

Erling Christensen

/ Halldóra Jórunn Rævmann Gettermann

Den af formanden for overtaksationskommissionens afsagte kendelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Er en part utilfreds med formandens afgørelse, kan sagen mod modparten indbringes for de almindelige domstole.

Udskriftens rigtighed og kendelsens udsendelse bekræftes.

Viborg, den 29. juni 2026

Halldóra Jórunn Rævmann Gettermann

Fuldmægtig, cand.jur.

